

Latviesefonu Amīses.

Nr. 40. Zettortdeenā imā Oktōber 1842.

Jāunas siņas.

Illiustes meestā 9tā Septembra wakkā atkal ugguns zehlees, zaur ko 3 namni ar wissahim sawahim ehkāhm pelnōs aīsgabjuschi, jebchu wissi scha meesta eedsihwotaji wissā spebkā pee dsebschanas paligā nabfuschi, un tikkai jaw preit rihtu pee meera kluūschi. Dauds ne trubka īa ugguns ir to leelu brangu Kattolu basnizu un tāhs bohdes buhtu aiskehris. Par neddelu pāreefch tē arr' jaw weenās mahjās ugguns bija, kur tomehr ahtri jumtu noplehse, un tā ugguni apdsehse.

Tā pilſatā Nowo-Aleksandrowsk (zitkārt Žeferesse) kas ne taht no Dinaburgas us paschu Kursemnes rohbeschu stāhw, sahkahs ikqaddus ar 3schu Augusta mēhnescha deenu leels tirgus, us ko no tahtahm mallahm dauds kohpmannu ar wissadahm prezzehm sanahk. Schē jaw daschurēs irr gadijecs, ka paschā schinni tirgus-laikā ugguns irr wakkā kluis. Tā nu arri schogadd, schē notizzees, paschā tirgus eesahkuunā, prohti 3schā Augusta wakkā, kur 3 namni nodegga. Par leelu laimi ne bija nekahds wehjsch, zittadi viss pilſats buhtu warrejuši pohstā ect. Bet ir tā zik labb paschecm eedsihwotajeem, ka arri teem schurp atmabfuscheem kohpmanneem leela stāhde bijuse, winneem pee sawu mahju iſruhmeschanas, scheem pee sawu prezzi ahtras cepakkaſchanas paschā naiks widdū.

W — r.

Tew ne buhs ne vateesi svehreht, bet tam kungam turreht ko tu svehredams effi sohlijis.

1793schā gaddā, kad es wehl deenesi biju, kahds Spranzoschu isdeenejis affizeeris tā stāhīja: Deeneja appaksch manijin, Nantes pilſatā, kahds scherschants, ar wahrdū Schambronne, lohti mahzihts; bet tas ween wainas

kā vahrlezzigi diki dsebre un tikflaht wehl par brihnumu ahtrs zilweks bija. Melainei nu gad-dijahs, ka schis pats scherschants reibuli kap-teinam rupjus un nepeklahjigus wahrdus bija mettis prettim, un tā fasrihdejotees to eewainoja ar sohbini. Scherschantu Schambronnī, nu nedeme bahrgai farra-teesai, kas to us nahwi noteesoja. Es winnu gauschi noscheljoju un ap-nehmohs kā un zik tik ween warredams par winna glahbschanu gahdah un tadeht bes fahdas kane-schanas pē regimēntes generali paligā mēkleju, kas scho leetu vēz daschadahm grohschanahm — tak vēz gallā pasjuddinatam schehlastibu apsohlija, ja winsch tikkai apnemtohs tā lōhpiski wairs nekad ne peedsertees. Es Schambronnī generala padohmu pasazziju un to arri usweddinaju, lai tuhlin us weetas svehre ne sawu laiku wairs ne peedsertees.

Schambronne mannim us tam atbildeja: „Kā tad es warru tā svehreht, ja us preefschu wehl dserru?! Ne! Es svehreschu, ka es sawu muhschu ūiprus dsehreenus wairs ne mutte ne nemschu.“

Atbildu: Bet sakki, woi tu arri drohschi avsinnees, ka tu schinni svehītā apnemchanā, ka wihrs, lihds gallām svehī pastahweht?

Schambronne. „Deews irr mans leezi-neeks, ka es svehiti apsohliamees to no Deewa teesas apnemmoħs.“

Tam nu atlaidē pelnitu sohdibū un winsch valike atkal sawās wezzās pehdās eeksch deenesta. Gaddu pehz tam, es no farra-deenesta atstahju nobst un ar Schambronnī ilgeem gaddeem wairs ne redsejamees.

Gadijahs, pehz 22 gaddeem, tas bija April mehnesi 1815tā gadā, kad es ar to no nejaschi Paribē satikfohs un to pee sevis us malti eeluhdsu. Winsch bija ar to ar meeru. Pee mal-

tites es tam snerdsu glahst borda-wihna, kas 20 gaddus buddelēs zeeti notainhts bija sīahwejīs. (Leez wehrā: jo wezzaks dasch wihs jo gahrdaks un dahrgaks.)

Schambronne. „Wai, mans glahbejs, tas nav pareisi!“

Es. „Ja man labbaks buhtu, es jums ne leegtu!“

Schambronne. „Mannim wihsu! Woi juhs jaw aismirfuschi, fo es 1793schā gaddā ap-nehmohs? — Tizzeet mannam wahrdam, fa es no tāhs deenas wehl ne esmu lahſiti wihsa bādijis, jo mahat wehl zittus dsehreemis un, tas bija weenigais, fo es tahdam gohda wihsram, kā juhs effat, kas manni neween no laiziqas, bet arri no muhschigas nahwes glahbuschi, manni us arehku atsīhschanas un atgreeschanas zella uswesdami, par pateizibas-makſu warreju darriht. Ne spehju sawam Deewam deesgan pateiktees, kas, zaur jums, vee mannis leelas leetas irr darrijis.“

Naug', fo zilweks cesvebj, ja wihsch tikkai no firds ween gribb! Tahdam tad nej mahjās nej us zella spehdejs ne useit (Pahr speedeju skattees Latweeschu awises 1840 Nr. 46.); wihsch sinn kā: behdas (speedejs) padarra pozeeſchamu un pozeeſchana pahrbandischamu un pahrbaudischana zerribu un zerriba ne panett kāmā. (Neem. 5, 3 — 5.)!“ Un: „Deewu taru Kungu fewne buhs kahrdināt (Matt. 4, 7.);“ jo „tas Kungs, Kungs sakka tā: tik teescham, kā es dīhwoju, es grībū innanu s̄wehreschamu, fo wihsch irr nizzinajis, un mannu derribu, fo wihsch irr pahrlausjīs us wihsa ga'wu mest (Ez. 17, 19).“ — Tē nu skaidri redsams, kā tahdeem fahtibas beedreem, kas Deewu s̄wehti bihstahs un wihsa s̄wehtam wahrdam tizz un klaus, fa tahdeem spehdejs arridsan ne mehdī nekad tik maktigi usmähktees wirfū, kā teem brandwihs buhtu jadseer. — — — Un — Spranzoschu fcherschants, Schambronne, uppure sawam Deewam pateizibas uppurus wehl pehz 22 gaddeem par to schehlastibu, fo tas taim bija parabdijis, to no Beliāla saitehm brihnischfigi atraifidams; wihsch uppure schohs pateizibas uppurus, fa wihsch sakka: Leelas leetas tu

effi pee mannis darrijis.“ Wihsch, fo Deewam bija sohlijis, arridsan turreja un ne bija fuhtrs eefsch tā, kas tam nu bija jadarra (Neem. 12, 11.), prohti: pehz Deewa s̄wehtem bausleem un wihsa s̄wehtem raksteem deewabihjīgi dīhwoht; Pahwils raksta us Timoteii I gr. 4 nod. un 8 pan. tā: „Deewabihjāschana derr pee wissahm leetahm, kam irr flahbtuhdamas un nahloschas dīhwoſchanas apsohliſchana.“ Un (Ijab 28, 28.). „Redsi, ta Kunga bihjāschana irr gudriba un no launa atstahées, irr s̄apraschana;“ jo (I Apr. 4, 20.) „Deewa valstiba ne stahw eefsch wahrdeem, bet eefsch spehka (tas irr: kad terwim speedejs usnahk wirsū un tewi kahrdina un labbina us dserſchamu; tad tew buhs wihsā spehka tam speedejam stahweht prettim un tam ne padobtees; Deewam, kam tu effi s̄wehrejis un s̄wehli ſohlijees tāpatt wairak irr ja-paklaufa).“ Un reds! — tas Kungs — kas teem wahjem, kas winnu mekle, labprahrt palihds — sinnaja arridsan Schambroni, Spranzoschu fcherschantu, no kahrdinaschanas (speedeja) israut. (2 Peht. 2, 9.)

Stipra palanschana us Deewa.

Kahds jauneklis, ar wahrdū Fresenius, apmekleja kahdā deenā sawu gohdigu mahti, kas atraistnes kahrtā leelā tuſchibā dīhwoja, un to atradde lohti noſkumimischu un fa ta bija lohti noraudajusees. Wihsch to waizaja: kapebz wihsa tik nobehdajusees? Iis to winnam stahstija, fa tai nohtigi dahldera waijagoht un to mehr ne effoht nekur nemt. Ir Fresenius smaggi noſuhtahs, kad mihtai mahtei nohtē ne warreja palihdsjeht. Tad brihtinā dohmās sehdejīs wihsch sažija tā: „Ir mannim schkeet, fa jums ta dahderā diktī waijaga: tadeht es us-welku ſchē us lohgu strihpīmu un esmu pahrležināts, kā, ja tas dahlderis tik pahr'eeku waijadsigs irr, fa wihsch tad, pirms saules ſpihdūns ſcho strihpīmu istezzehs, jums jaw rohkā buhs, un ja ne, tad mehs skaidri sinnam, fa wihsch naw wihs tik waijadīgs, kā mehs dohmajam.“ Un tē — ſaule ar sawu ſpihdūmu wehl ne bija nej lihds puss strihpīnai aistezejuse, kad jaw

kahde tam dahldei atneffe, ko tam git's bija parada, un ko Fresenius pawissam bija aismirsis. Scho dahldei wiisch pehzak eemainija atpakkat un ir tad, kad Deewo winnu pehz galla ar laizigahm mantahm baggatigi svehtija, to tomehr wairs ne isdeneve, bet zeeti glabba ja us fareem draugeem fazzidams: „Nedj! ir schis sudraba-gabbals nohtes laikā ussauz: Luhk', woi Deewo ne spehj valihdseht? — ja tu tikkai ar behrna vraktu us winna kā us Tawa Tehwa palaujees, luhgdams: Lai taws prahs noteek un ne mans prahs.

P. S.

Gohdigu wezzaku dseefminas pee jauna namma fawa mirdama behrna. Bahruk 4,

19 — 23.

Meld. Man irraib gan, mans Kungs irr Jesus Krist.

1.

Eij eij mans behrns! jo Deewo pats tewi souz No pasaules few' klaht. Sirds man gan fabp, un hebdas manni schnauds: Tak, tas pehj Deewa prahi'; Dolabb, lai sirds man dauds ne ehdahs, Es labbal teikschu sawas behdabs: Eij eij mans behrns!

2.

Eij eij mans behrns! Deewo irraib tevis man Tak scheitan palecenejs. Tas loiks nu klaht, ka tew scheit dshwots gan, Nu Deewo tew oizmajis. Eij wessels! wiisch to ta irr lizzis, Pehj winna prahi' tas irr notizzis. Eij eij mans behrns!

3.

Eij eij mans behrns! schoi pasaule wiss neeks, Ta dands tew labba leeds: Pee Deewa tik irr pilnigs meers un preeks, Tur fahpes ne aizsneids. Scheit muhe dauds gruhtas bebdas spaida Tur tew' jaw ihsti preeki gaida. Eij eij mans behrns!

4.

Eij eij mans behrns! kad Deewa spreediums kriht Tew pakal strigsiueet. Tu steidsees turp, pirms tawa dwehseliht' Wehl naw daudi zihuijsees.

Kas ilgi dshwo, ilgi zeeschahs; Kas agri mirst, drihs preekos weeschahs. Eij eij mans behrns!

5.

Eij eij mans behrns! tee engeli jaw gaid' Us torvu garru ween. Tur douds jaw masi Jesum aplahrt smaid', Tee lihgmo nakt un deen'. Gan Deewo munis atdobs tew ar preeku, Us tam es meerigs nu paleeku. Eij eij mans behrns! !

J. ð. R — g.

Kristigas dseefminas pee jauna namma jeb istabas eefwehtifchanas.

(Skattees Nr. 39. Beigums.)

2.

Pehj eefwehtifchanas.
Meld. Lai Deewu wissi libds. Lai, kamehr slawh schis namis,
Eeksch ta miht meers un svehtib',
Un Deewa bijoschan';
Arr' laime, gohds un taisnib';
Kad rihta gaifma to, or sauli sveizina,
Kad naktis un tumfiba to seos un klussina.
Upfwehtib' buhs tas wihrs
Kas scheitan Deewam kalpohs,
Ka augligs wihsa lohks
Ta seewa pee ta dshwohs.
Tohs behrninus kas scheit pedsimis no zilwekeem,
Kungs Jesu, fargi tohs ar svehteem engeleem,
Scho nammu fargi Deewo
Par sibben' ugguns-greblu,
Par sturm' un pluddeemi ar'
Un wissas nelaim's spreklu.
Kad kristib' zilweks scheit beics dshwes zellu eet,
Zod nemm to schehligs Deewo: eeksch debbes mahju weet.

*

3.

Beidsoht.
Meld. Schi mehs Jesu steidsamees.
Swehti Deewo schi jaunu namm'
Kur mehs taqqad eegabjuschi;
Mehs tew winnu nodehdam,
Pirnreis' tew schi slavejuschi.
Swehti namma teh' un samm,
Dohd scheit' meer' un labbu laimi!

M. B.

(Preekschā lassami wahdi pee jaunas istabas eefwehtifchanas irr atrehnami latviska gadda grahmotā ohtra gadda gahjumā 1798, 2 zettorsnī, 38 loppā.)

Teesas fluddin a schanas.

Wissi tee puisch, kas us rekruschu naudak-pelau no Puhrs pagasta atlasi, teek usazinati, un zaur scho teem sinnamu darribts, ka katram no teemi wifswieblat par Mahrt neem f. g. to pilnigu naudu, ko ikkatram par gaddu preeksch brihwirkshanas pagasta lahdei jamaaka, pee schibs pagasta teesas buhs eemaksfah; ar to pamahzishanu, ka teem, kas to pilnigu gadea naudu ne warretu maksah un to ne sagahdatu, tas buhs jasemm par labbu, kas weenreis par schdo leetu starp minneem un pagasta teefi irr notaissib, prohti ka teem bes nekabdus atrunnas pee tahs schaigade a nose kamas rekruschu lohsechanas pee willschanas jasanahkt. To buhs wehrâ lukt! Puhrê, tai 24tä September 1842.

(T. S.) + R. Wallberg, pagasta wezzakais.
(Nr 132. Rosenthal, pagasta teesas frihweris.

preekschabiaak nago, 30 rubl. f. wehtibâ; 2) tumschibruhna sunimela kehve, ar schibku baltu shmitti peeri, wairak ka gaddu wezza, 12 rubl. f. wehrtia. Kas skaidros sunas par teem wirspeemineetem sirgeem Springesmuischas polizeijai warr doht, dabbohn 10 rubl. sudr. pateizibas naudak. Springesmuischâ, tai 5tâ September 1842.

2

Muischaspolizeija.

No Wezz-Swahrdes muischawaldishanas zaur scho sinnamu darra, ka Wezz-Swahrdes plaujama-swehtku-tirgu, kas tai pirmdeena pebz plaujama-swehtku-swehtdeenas teek turrehte un schogadd 5tâ Oktober eekriht, scho gadd, ka arri nahkamôs gaddos itt ihsteni preeksch lohpu un tirgu andeles zels un eeriktehs.

1

Bittas fluddin a schanas.

Tas nakti no 7tu us 8tu August f. g. irr Springesmuischias sainneekam Lihrelim sagti: 1) 4 gaddu wezza sarkanidruhna kehve (Schweiffuchs) ar silgahnahm krebjem un asti, un shimejama pee vallas wairak ka tulli plattas strihpinas garrenisti us weenas

Zaur scho tohp no leelas Eseres muischawaldishanas sinnamu darribts, ka no nahkofsha 1843fcha gadda eelsch Eseres muischias rohbeschahm tiskai 2 tirgu is gaddâ turrehs, prohti: Fehkaba- un Sprantscha tirgu, no kurreem pirmais buhs pee Greeses basiuzas frohga un ohtrais pee leelas Eseres muischias.

3

Naudas, labbibas un prezzi tirgus us plazzi. Rihgû, tanni 21mâ September 1842.

	Sudraba naudâ.		Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kv.	Rb.	Kv.
I jauns dablderis	geldeja	I 33	I pohds kannepu	tappe maksahs ar
I puhrs rudsu	tappe maksahs ar	I 35	I — linim labbakas surtes	— —
I — kweeschu	— —	I 40	I — — sluktakas surtes	— —
I — meeschu	— —	I 10	I — tabaka	— —
I — meeschu-putrainu	— —	I 50	I — dselseb	— —
I — auju	— —	I 70	I — sveesta	— —
I — kweeschu-miltu	— —	I 25	I muzzo filku, preeschu muzzâ	— —
I — bibdeletu rudsu-miltu	— —	I 90	I — — wibkschmu muzzâ	— —
I — rupju rudsu-miltu	— —	I 40	I — sarkanis sahls	— —
I — firnu	— —	I 50	I — rupjas ledainenis sahls	— —
I — lumnu-sehklas	— —	I 25	I — cupjas vallas sahls	— —
I — kannevou-sehklas	— —	I 50	I — smalkas sahls	— —
I — limmenu	— —	5 —		4 —

Brihw drifkeht.

No juhmallas gubernementu augstas waldishanas pusses: Waldishanas-rahts A. Beitler.

No. 349.